

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

- | Posílená regionální spolupráce |
- | Průběžná zpráva o šetření v oblasti kapacitních mechanismů |
- | Flexibilita jako nová kvalita |

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Evropská komise analyzovala kapacitní mechanismy jedenácti členských států, aby podnítila diskusi o jejich využití v novém uspořádání trhu s elektřinou, a vydala předběžná zjištění a závěry. Jak roste podíl intermitentních obnovitelných zdrojů a klesá poptávka díky útlumu hospodářství a opatřením v energetické účinnosti, klesají velkoobchodní ceny elektřiny a mnohé konvenční elektrárny se nevyplácí provozovat. Členské státy potřebují jistotu výrobní kapacity, a proto některé z nich zavedly mechanismy, které však podle Evropské komise nejsou vždy potřebné a odůvodněné. Obává se deformací na trhu, pokud by mělo jít o podporu neefektivních fosilních zdrojů nebo o posílení tržní síly některých hráčů a zabránění odezvy ze strany spotřeby. Předběžně konstatuje, že většina mechanismů není otevřená všem druhům výroby a správný postup přidělování kapacity se nezdá být nákladově efektivní, přičemž konkurenční postupy přidělování zjistí lépe skutečnou hodnotu kapacity, pokud struktura trhu umožňuje skutečnou soutěž.

Z našeho pohledu se otevírá diskuse o tom, do jaké míry budou kapacitní mechanismy běžnou součástí nového uspořádání trhu. Za samozřejmé by ale považovány být neměly, protože jsou dalším zásahem do trhu. Model čistého trhu s elektřinou (energy-only market) se ale vzdaluje z hledáčku Bruselu. Z hlediska veřejné podpory bude třeba řešit, zda narušují přeshraniční obchod a hospodářskou soutěž. Jednou z hlavních výtek Evropské komise nyní je, že přeshraniční účast je prakticky ve všech zkoumaných mechanismech znemožněna. Zásadní bude debata o tom, jak členské státy uchopí změnu uvažování výrobní přiměřenosti a jak bude vypadat přiměřenost v rámci regionálního přístupu. Podněty pro přípravu finální zprávy, kterou Komise představí na podzim, přinese veřejná konzultace, která je otevřená do 6. července 2016. Nizozemské předsednictví shrne výsledky debaty mezi členskými státy při příštím zasedání Rady pro energetiku dne 6. června 2016. Hlavní body Vám přinášíme na následujících stránkách.

Příjemné čtení,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Ivo Hlaváč, ředitel divize vnější vztahy a regulace |
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Jiří Horák | Michal Jedlička | Tomáš Pírk |
Jan Prášil | Kateřina Smrčková | Veronika Vohlídková |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a z Freeimages.com.

**Posílená regionální
spolupráce**

Průběžná zpráva
o šetření v oblasti ka-
pacitních mechanismů

Flexibilita jako
nová kvalita

**POSÍLENÁ REGIONÁLNÍ
SPOLUPRÁCE**

Hlavním tématem diskuse neformální ministerské schůzky, která se uskutečnila 11. dubna 2016 v Amsterdamu, byla budoucí podoba evropského trhu s elektřinou a nezbytnost regionálního přístupu. Jednání, které proběhlo pod nizozemským předsednictvím, bylo příležitostí pro politickou diskusi na úrovni ministrů pro energetiku jednotlivých členských zemí a stanovení společného přístupu k **iniciativě Evropské komise z července 2015.**

Setkání pro veřejnost zhodnotil nizozemský ministr pro ekonomické záležitosti Henk Kamp. Zdůraznil, že ministři se shodli na potřebě posílené regionální spolupráce jako předpokladu pro integrovaný jednotný trh. Podle jeho slov teprve na základě regionálního přístupu, tj. užší spolupráce jednotlivých členských zemí, mohou být řešeny aktuální výzvy jako: integrace obnovitelných zdrojů

energie do energetického systému, vytvoření rovných podmínek pro všechny dodavatele, vytvoření flexibilního a více integrovaného energetického systému, včetně pružného přeshraničního trhu a v neposlední řadě zajištění bezpečných dodávek elektřiny při zachování přijatelných cen.

Kamp připustil, že rozsah regionální spolupráce se samozřejmě podle místních podmínek, politických priorit a významu společných témat může lišit. A jako příklad úspěšné spolupráce uvedl **Pentalaterální energetické fórum**, které vytváří rámec pro spolupráci regionu Beneluxu, Německa, Francie, Rakouska a Švýcarska. Cílem této iniciativy je vytvořit předpoklad pro lepší integraci trhů s elektřinou a zajištění bezpečnosti dodávek.

Henk Kamp dále potvrdil, že zástupci členských států se v Amsterdamu shodli na „klíčových prvcích“ pro nadcházející jednání o novém uspořádání trhu s elektřinou. Podle jeho slov patří mezi priority potřeba vytvořit podmínky pro lepší fungování trhů v krátkodobém horizontu a zajištění správných cenových signálů. Dále je nezbytná lepší koordinace mezi jednotlivými členskými státy při vytváření režimů podpory obnovitelných zdrojů energie. V souvislosti s potřebou zajištění bezpečnosti dodávek ministrů upozornili na nezbytnost zvýšené spolupráce při posuzování přiměřenosti výroby a také spolupráce jednotlivých provozovatelů přenosových soustav a zajištění společného přístupu při řešení případných krizových situací. Ministři se také shodli, že *demand-side* může být důležitým nástrojem pro vytvoření flexibility systému prostřednictvím aktivnějšího zapojení spotřebitele.

Na základě probíhajících jednání v evropských institucích a veřejné konzultace připravuje Evropská komise k novému uspořádání trhu s elektřinou legislativní návrh. Předpokládá se, že návrh bude hotov v druhé polovině roku 2016 a bude mít podobu směrnice.

Posílená regionální
spolupráce

Průběžná zpráva
o šetření v oblasti ka-
pacitních mechanismů

Flexibilita jako
nová kvalita

PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA O ŠETŘENÍ V OBLASTI KAPACITNÍCH MECHANISMŮ

Evropská komise přijala dne 13. dubna 2016 **průběžnou zprávu o šetření v oblasti kapacitních mechanismů, včetně pracovního dokumentu. Předběžné hodnocení ukazuje, že mnoho z posuzovaných členských států neprovádí dostatečné posouzení skutečné potřeby kapacitních mechanismů. V této souvislosti je nepominutelným hlediskem mj. přeshraniční aspekt.**

Komisařka Margrethe Vestagerová odpovědná za politiku hospodářské soutěže při této příležitosti uvedla, že kapacitní mechanismy (CRM) by mohly přispět ke snížení rizika výpadku dodávek elektřiny, zároveň je ale nezbytné nastavit takové podmínky, aby tyto mechanismy nezvyšovaly cenu energií pro konečného spotřebitele a nebyla narušena hospodářská soutěž. Podle komisařky stále existují rezervy v tom, jak jednotlivé členské státy posuzují skutečnou potřebu kapacitních

mechanismů a jakým způsobem je navrhují. V této souvislosti dodala, že správně navržený kapacitní mechanismus musí být otevřený i dodavatelům z ostatních členských států.

V dubnu 2015 zahájila Evropská komise šetření podpůrných kapacitních mechanismů s ohledem na posouzení jejich souladu s pravidly veřejné podpory v 11 členských státech, které CRM již používají nebo je plánují zavést (Belgie, Dánsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Německo, Polsko, Portugalsko, Španělsko a Švédsko). Na základě získaných údajů Evropská komise rozdělila kapacitní mechanismy do dvou základních kategorií (1) cílené mechanismy, které předpokládají pouze platby vybraným kategoriím poskytovatelů výrobních kapacit a (2) mechanismy pro celý trh, kterých se zpravidla mohou účastnit všichni poskytovatelé těchto kapacit. Ty pak dále dělí do šesti různých typů: výběrová řízení na nové kapacity, strategické rezervy, cílené platby za kapacity, modely centrálního nákupu, decentralizované závazky a platby za kapacity v rámci celého trhu.

Podle výsledků šetření představuje nejrozsáhlejší formu kapacitního mechanismu strategická rezerva, kterou má v současnosti 8

členských států. Strategická rezerva zahrnuje elektrárny, které se neúčastní velkoobchodního trhu a provozovatelé sítě je využívají pouze v nouzových situacích. Jiným příkladem strategické rezervy je tzv. režim přerušitelnosti, kdy provozovatelé sítí mohou v situaci nedostatku vyzvat průmyslové odběratele ke snížení jejich poptávky.

Evropská komise v předběžném hodnocení posuzuje míru vhodnosti různých typů kapacitních mechanismů. U dvou z nich (cenový mechanismus nabízející platby za kapacitu pro celý trh a cílené platby za kapacitu) existuje podle zjištění riziko překompenzace poskytovatelů kapacit, protože spoléhají na administrativní stanovení ceny a nikoliv na konkurenční postupy přidělování. U zbývajících čtyř typů kapacitních mechanismů je podle závěrů zprávy riziko překompenzace nižší.

Průběžná zpráva je nyní otevřena k veřejné konzultaci. Členské státy a průmysl se k ní mohou vyjádřit do 6. července 2016. Na základě připomínek Evropská komise vypracuje závěrečnou zprávu. Zároveň i nadále posuzuje soulad CRM s **Pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky (EEAG)**.

Posílená regionální
spolupráce

Průběžná zpráva
o šetření v oblasti ka-
pacitních mechanismů

Flexibilita jako
nová kvalita

FLEXIBILITA JAKO NOVÁ KVALITA

Průmyslové asociace zastupující mimo jiné obnovitelné zdroje energie, přenos a prodej plynu, skladování energie i *demand-side* dne 4. dubna 2016 zveřejnily **společnou deklaraci**, ve které vyzývají Evropskou komisi, aby v připravovaném návrhu nového uspořádání trhu podpořila flexibilní a tržně orientovaný trh s elektřinou.

Signatáři deklarace navrhují, aby se reforma trhu s elektřinou mj. zaměřila na zajištění odpovídajících cenových signálů a zavedení rovných podmínek pro všechny flexibilní dodavatele. Hlavní výzvou pro zabezpečení dodávek elektřiny podle nich není dostupná kapacita jako taková, ale především dostupnost flexibility, která může zajistit stálou rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou. Navrhují provést na regionální úrovni analýzu potenciálu všech flexibilních možností různých dodávek energie, včetně *demand-side*. Získané informace by pak umožnily posouzení skutečných potřeb pro případné zavedení kapacitních mechanismů (CRM). V případě, že CRM budou

považovány za nezbytné, měly by být navrženy způsobem, který minimalizuje jakékoliv

negativní dopady na tvorbu cen energií na velkoobchodním trhu. Dokument připomíná, že CRM by neměly podporovat nadměrnou

kapacitu udržováním nadbytečných emisně nevyhovujících zdrojů.

Deklarace je příspěvkem do probíhající diskuse o novém uspořádání trhu s elektřinou v EU. V Evropském parlamentu toto téma projednává výbor ITRE, a to při přípravě zprávy z vlastního podnětu. Zpravodaj MEP Werner Langen (EPP, DE) ve svém návrhu podporuje jasné cenové signály pro nové investice, evropské pobídky a regionální spolupráci. Vytváření podmínek pro obnovitelné zdroje energie zpravodaj vidí jako jednu z priorit, ale ne za cenu zvyšujících se cen elektřiny. O skutečnosti, že i v Evropském parlamentu je téma nového uspořádání trhu vnímáno jako zásadní nástroj pro transformaci evropského energetického systému, svědčí skutečnost, že ke zprávě bylo předloženo celkem 590 pozměňovacích návrhů. Ve výboru se o nich bude hlasovat 24. května 2016. Stínovým zpravodajem za ALDE je MEP Pavel Telička. Na plenární zasedání je zpráva předběžně zařazena dne 4. července 2016. Návrh zprávy navazuje na sdělení Evropské komise a veřejnou konzultaci k novému uspořádání trhu s energií (COM 2015/340) z 15. července 2015. Legislativní návrh Evropské komise se očekává do konce roku 2016.

Francouzská jaderná
platformaSpolupráce
s TeheránemFRANCOUZSKÁ JADERNÁ
PLATFORMA

Francouzské společnosti EDF a Areva spolu s Komisí pro jadernou energii (CEA) se rozhodly založit tripartitní konzultativní orgán, který by umožnil hlubší diskusi aktuálních témat jaderného sektoru ve Francii i v mezinárodním kontextu. Iniciativa s názvem **Francouzská jaderná platforma (PFN)** usnadní hledání společných pozic a přípravu příslušných rozhodnutí.

Platforma se bude scházet čtvrtletně a úkolem prvního předsednictví, které zaujala společnost Areva, bude připravit do konce roku 2016 pracovní agendu PFN. Podle společnosti Areva je na stole celá škála prioritních témat. Počínaje perspektivou francouzského jaderného průmyslu v souladu s francouzským zákonem o energetickém přechodu, jehož cílem je snížit závislost Francie na jaderné energii. Konkrétně zákon

stanovuje, že Francie od roku 2025 sníží svou závislost výroby elektrické energie na jaderné energetice ze současných 75 % na 50 %. Neurčuje ovšem žádný konkrétní plán, jak tohoto cíle dosáhnout. Dalším úkolem PFN bude ve spolupráci s ministerstvem zahraničních věcí vytvořit mezinárodní strategii jaderného sektoru.

V agendě PFN nebudou chybět ani praktická témata jako přezkoumání technologických možností tlakovodního reaktoru 3. generace EPR NM, zajištění konsolidace vztahů s malými a středními podniky v sektoru jaderné energetiky a koordinace společných pozic v návaznosti na legislativní změny, a to zejména s ohledem na bezpečnost provozu. PFN bude také spolupracovat v záležitostech spojených s možností využívání uzavřeného palivového cyklu, a to jak ve Francii, tak i v zahraničí, dále na optimalizaci projektu konečného hlubinného úložiště CIGEO, rozvoji demontážních technologií a programu výzkumu a vývoje reaktorů 4. generace.

SPOLUPRÁCE S TEHERÁNEM

O víkendu dne 16. dubna 2016 proběhlo v Teheránu **setkání na nejvyšší úrovni mezi Evropskou unií a Íránem**. Obě strany potvrdily záměr rozvíjet široký a komplexní program bilaterální spolupráce.

Evropskou unii zastupovala vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová společně s delegací sedmi eurokomisařů, včetně komisaře pro klimatické změny a energetiku Ariase Cañeteho. Na závěr setkání obě strany podepsaly společné prohlášení o spolupráci na poli mírového využití jaderné energie a společné prohlášení o energetice. Dohoda zahrnuje záměr pravidelného dialogu, resp. výročních setkání (tzv. Rámec pro partnerství v oblasti jaderné energie) a posouzení společných zájmů v oblasti jaderné energie, včetně jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, havarijní připravenosti, nakládání s odpady a vyhořelým palivem a výzkumu. Projekt zahrnuje i spolupráci při provádění stres testů,

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Francouzská jaderná
platforma

Spolupráce
s Teheránem

a to jak již existujících, tak plánovaných
jaderných elektráren.

Vzájemná spolupráce Evropské unie a Íránu v oblasti energetiky má do budoucna široký potenciál. Podle slov komisaře Ariase Cañeteho se Írán může stát významným dodavatelem ropy a plynu do EU, což zapadá do energetické strategie pro zabezpečení dodávek. Írán hodlá v průběhu příštích pěti let investovat 63 miliard dolarů do průzkumu ložisek, podzemního skladování a přenosu plynu. Důraz klade také na posílení petrochemické výrobní kapacity, která bude vyžadovat investice v odhadované výši 80 miliard dolarů. Objem íránské produkce ropy by mohl mít významný vliv na ceny ropy v blízké budoucnosti.

Zároveň Írán hledá zahraniční investory pro projekty výroby a distribuce elektřiny. Podle odhadů budou nyní potřeba investice okolo 110 miliard dolarů, aby se zajistila

předpokládaná poptávka v roce 2023. Cílem íránské vlády je zvýšit celkový instalovaný výkon ze současných 70 GW na téměř dvojnásobek, konkrétně 120 GW do roku 2023.

Většinu kapacity by měly zajistit plynové elektrárny, ale v energetickém mixu Íránu se do budoucna počítá i s nárůstem vodní, větrné, sluneční a geotermální energie.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)[Přechod na
obnovitelné zdroje](#)[Nové kritérium
na bázi produktu](#)[Zjištění Eurelectric k
maloobchodním trhům](#)

PŘECHOD NA OBNOVITELNÉ ZDROJE

Akcionáři rakouské společnosti Verbund na **svém zasedání** rozhodli, že do roku 2020 tato společnost opustí výrobu energie z fosilních paliv a přejde tak zcela na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie.

Potvrdila to tisková mluvčí Ingun Metelková a upřesnila, že nyní probíhá jednání ohledně prodeje dvou zbývajících uhelných elektráren. V současné době společnost vyrábí 93% elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, a to převážně z vodních elektráren. Rakouské ekologické organizace toto rozhodnutí přivítaly jako důkaz toho, že elektřinu lze vyrábět i bez uhlí. Pokud skutečně dojde k uzavření zmíněných elektráren, zůstane v Rakousku jen jedna jediná uhelná elektrárna. Rakouské ekologické organizace usilují i o její uzavření, resp. o ukončení provozu dříve, než je její plánované vyřazení v roce 2025. Rakousko by se tak připojilo k sedmi členským zemím EU, které již dnes nemají uhlí ve svém ener-

getickém mixu. Těmito zeměmi jsou Belgie, Kypr, Lucembursko, Malta, Lotyšsko, Estonsko a Litva, přičemž již Belgie uzavřela poslední uhelnou elektrárnu na konci března 2016. V zásadě ve stejném termínu skončila uhelná éra také ve Skotsku. A další členské země, konkrétně Velká Británie a Portugalsko plánují vyřazení uhelných elektráren do roku 2025.

NOVÉ KRITÉRIUM NA BÁZI PRODUKTU

Norský suverénní fond (SWF), největší svého druhu, **vyloučil z plánovaných investic 52 společností, jejichž produkce je závislá na uhlí.**

Společnosti, mezi které patří i evropské korporace Lubelski Wegiel Bogdanka SA (Polsko) a Public Power Corp SA (Řecko), tak nemají žádný přístup k prostředkům fondu v odhadované výši 800 miliard dolarů. Norská centrální banka Norges Bank, která fond spravuje, potvrdila, že jde o „první posouzení“ a že počet společností, kterých se bude vyloučení týkat, se bude dále rozrůstat. Podle dohodnutých pravidel fond vylučuje těžební společnosti a výrobce elektřiny, u kterých je minimálně 30 % příjmů založeno na produkci z termálního uhlí. Norská banka uvedla, že rozhodovací proces je složitý, protože je náročné získat relevantní informace. Nové kritérium založené na bázi produktu (konkrétně uhlí) bylo zavedeno 1. února 2016 po projednání v norském Parlamentu.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)[Přechod na
obnovitelné zdroje](#)[Nové kritérium
na bázi produktu](#)[Zjištění Eurelectric k
maloobchodním trhům](#)

ZJIŠTĚNÍ EURELECTRIC K MALOOBCHODNÍM TRHŮM

Evropskou diskusi o maloobchodním trhu s elektřinou ovlivňuje řada předpokladů, vyplývá to ze **zjištění** sektorového sdružení EURELECTRIC. Z jeho závěrů mimo jiné vyplývá, že neúplná nebo nepravdivá tvrzení mohou vést k nedorozumění.

Proto se sdružení EURELECTRIC rozhodlo vytipovat nejrozšířenější „polopravdy“ a uvést je na pravou míru, aby se diskuse mohla zaměřit na skutečné problémy, které brání lepšímu fungování maloobchodního trhu. Zapojení spotřebitelů do výše nastíněné debaty je nezbytnou samozřejmostí. Mezi často citované předpoklady patří například tvrzení, že účty za energie rostou v důsledku zvyšujících se zisků firem nebo že dodavatelé energií spotřebitelům záměrně stěžují možnost porovnání jednotlivých nabídek. S podporou relevantních údajů z kompetentních zdrojů a citací dokumentů těchto orgánů EURELECTRIC tyto mýty vyvrací. Z jeho zjištění například

vyplývá, že zajištění transparentnosti cen a cenových nabídek je komplexní záležitost ovlivněná mj. i dopadem legislativních rozhodnutí, která mají vliv na tvorbu cen a způsob fakturace. Evropští dodavatelé elektřiny se snaží usnadnit srovnatelnost nabídek a hledají cesty, jak srozumitelně vysvětlit jed-

notlivé tarify, přičemž spolupracují jak s národními regulátory, tak s asociacemi spotřebitelů. Ve většině členských států EU jsou již dnes k dispozici webové stránky, na kterých si spotřebitel může nezávisle porovnat nabídky jednotlivých dodavatelů. Ty české najdete [zde](#) a [zde](#).

Přerušení dodávek
plynu bez právního
důvodu

Stanovisko EHSV
k SET-plánu

PŘERUŠENÍ DODÁVEK PLYNU BEZ PRÁVNÍHO DŮVODU

Bulharský distributor plynu Overgas se u Mezinárodního rozhodčího soudu v Paříži domáhá nároku vůči společnosti Gazprom, a to z důvodu přerušení dodávek plynu na konci roku 2015. Potvrdila to tisková mluvčí společnosti Overgas s tím, že rozhodčí řízení ještě nebylo zahájeno. Případ sleduje i Evropská komise.

Gazprom Export, dceřiná společnost korporace Gazprom, zastavila dodávky plynu 31. prosince 2015, přestože má se společností Overgas smlouvu platnou až do konce roku 2019, a to na dodávky plynu v objemu 400 milionů kubických metrů ročně. Společnost Overgas zajišťuje distribuci plynu konečným spotřebitelům, mezi které patří více než 55.000 bulharských domácností a 3.000 podniků. V situaci, kdy společnost Overgas nemohla dostát závazkům vůči svým klientům, vstoupila do řešení vzniklého problému státní společnost Bulgargaz a podepsala se zákazníky společnosti Overgas prozatímní dohody o zajištění dodávek plynu. Konflikt se vyostřil poté, co společnost Gazprom, která vlastní ve společnosti Overgas 50 % podíl, údajně

ohlásila, že zamýšlí dokončit prodej svého podílu do konce roku 2016. Druhým podílníkem ve společnosti je bulharský podnikatel Sasho Dontchev. Ten na konci roku 2015 upozornil Evropskou komisi, že Gazprom se chystá zneužít svoje dominantní postavení na bulharském trhu a bez jakéhokoli právního důvodu hodlá přerušit dodávky plynu společnosti Overgas. Bulharsko je zcela závislé na dodávkách ruského plynu prostřednictvím společnosti Gazprom.

Ta má se státní společností Bulgargaz podepsanou dlouhodobou smlouvu (do roku 2022) na dodávky plynu v objemu až 2,9 miliard kubických metrů ročně. Přičemž podle evropské plynárenské asociace Eurogas byla bulharská spotřeba plynu v roce 2014 2,6 miliard kubických metrů ročně. Vzniklou situaci se zabývá bulharská Státní energetická regulační komise (DKER), která v lednu 2016 začala vyšetřovat finanční situaci společnosti Overgas.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)

Přerušení dodávek
plynu bez právního
důvodu

Stanovisko EHSV
k SET-plánu

STANOVISKO EHSV K SET-PLÁNU

Evropská komise zveřejnila dne 14. dubna 2016 v Úředním věstníku EU stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) ke sdělení Komise Směrem k integrovanému strategickému plánu pro energetické technologie - urychlení transformace evropského energetického systému.

Hlavním účelem strategického plánu pro energetické technologie, známého pod zkráceným názvem SET-plán, je podpora nízkouhlíkových technologií pro energetiku. Stanovisko, které vypracoval rumunský zpravodaj Mihai Manoliu, přijal EHSV na svém plenárním zasedání dne 17. února celkem 172 hlasy, přičemž 6 hlasů bylo proti a 9 členů se hlasování zdrželo. EHSV souhlasí s přístupem Komise přizpůsobit SET-plán novým výzvám prostřednictvím cílenějšího zaměření úsilí, integrovanějšího přístupu a nové řídicí a správní struktury. Změny, které byly za účelem naplnění těchto cílů

doporučeny, by měly být dobře koncipované a proveditelné.

Ve svých závěrech a doporučeních EHSV uvádí, že SET-plán musí být konkrétní a musí vycházet z reálné situace v Evropě. Upozorňuje, že v tomto ohledu nelze pominout, že nové technologie v energetice vedou ke zvyšování konečných cen energie a proto je nezbytné vážit politická rozhodnutí a zajistit stabilní prostředí pro spotřebitele. Zpráva zahrnuje i konkrétní připomínky a zdůrazňuje, že SET-plán musí být posílen, aby lépe konsolidoval nové výzvy v oblasti výzkumu a inovací, které přicházejí s novými zdroji a kapacitami. EHSV souhlasí s tím, že v zájmu zajištění maximální účinnosti a dopadu SET-plánu je mimo jiné nezbytné (1) zvýšit finanční závazky členských států a soukromého sektoru a (2) rozšířit účast zainteresovaných stran ve všech fázích výzkumu a inovací.

EHSV se domnívá, že vzhledem k zaručení bezpečnosti dodávek energií budou i do budoucna vedle obnovitelných zdrojů energie využívány i klasické konvenční zdroje ener-

gie, včetně uhlí a jaderného štěpení. V zájmu snižování emisí musí proto investice EU do výzkumu a inovací zahrnovat všechny technologie a celý dodavatelský řetězec technologií od materiálů až po jejich zpracování.

Jaderný ukázkový
programJADERNÝ UKÁZKOVÝ
PROGRAM

Evropská komise předpokládá, že jaderná energie jako nízko-uhlíková technologie, která významným způsobem přispívá k bezpečnosti dodávek, zůstane i nadále v horizontu roku 2050 důležitou součástí energetického mixu EU.

Vyplývá to ze závěrů sdělení o jaderném ukázkovém programu (PINC), který Evropská komise zveřejnila 4. dubna 2016. Dokument shrnuje aktuální stav v evropské jaderné energetice a konstatuje, že pro udržení současné kapacity jaderných elektráren budou zapotřebí významné investice do prodloužení životnosti jaderných reaktorů i do nové výstavby.

Na základě informací získaných od členských států a provozovatelů jaderných zařízení Evropská komise odhaduje, že do dlouhodobého provozu stávajících reaktorů bude v Evropské unii do roku 2050 investováno 45 – 50 miliard Euro. Zároveň Evropská komise avizuje, že projekty spojené s prodloužením životnosti jaderných reaktorů bude nezbytné

předkládat ke schválení Komisi, neboť podle článku 41 Smlouvy o Euratomu podléhají notifikaci.

K udržení současné kapacity jaderných zařízení i v příštích desetiletích, resp. kapacity okolo 100 GWe, bude potřeba zahájit výstavbu nových reaktorů. Evropská komise odhaduje, že do roku 2050 dosáhne výše investic do nové výstavby 350 – 450 miliard Euro. Záměr výstavby nových reaktorů nyní avizuje 10 členských států. Tyto projekty jsou ovšem v různé fázi rozpracovanosti – aktuálně probíhá výstavba 4 reaktorů, další projekty jsou ve fázi získávání licence, či úvah o proveditelnosti. Rozhodnutí členských států o případné nové výstavbě je samozřejmě ovlivněno dostupností finančních prostředků. V této souvislosti Evropská komise uvádí dva modely financování nové výstavby, a to podpůrné schéma Contract for Difference (CfD), které bylo navrženo pro výstavbu Hinkley Point C ve Velké Británii a model Mankala navržený pro elektrárnu Hanhikivi ve Finsku.

Dokument dále klade důraz na diverzifikaci jaderného paliva, ve všech třech fázích zpracování. Pozornost také věnuje zadní části jaderného palivového cyklu. Evropská komise

odhaduje, že provoz více než 50 ze současných 129 reaktorů bude ukončen do roku 2025. Členské státy budou muset v této souvislosti přijmout politicky citlivé rozhodnutí ohledně geologických úložišť a dlouhodobého nakládání s radioaktivním odpadem. Evropská komise ve sdělení připomíná aktuálnost těchto rozhodnutí a na základě informací od členských států odhaduje, že pro zadní část jaderného palivového cyklu bude do roku 2050 zapotřebí 253 miliard Euro. Z toho 123 miliard pro vyřazení reaktorů z provozu a 130 miliard pro nakládání s vyhořelým palivem, nakládání s radioaktivním odpadem, včetně hloubkového geologického ukládání. Vzhledem ke skutečnosti, že členské státy používají rozdílné metody pro odhad těchto nákladů, hodlá Evropská komise dále shromažďovat údaje a v průběhu roku 2016 vypracuje zprávu k implementaci směrnice (2011/70/Euratom) o bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.

Na závěr dokument shrnuje, že předpokládané investice do celého jaderného palivového cyklu se v letech 2015 až 2050 budou pohybovat mezi 650 – 760 miliardami Euro.

Evropská aliance pro
výzkum v energeticeEVROPSKÁ ALIANCE PRO VÝZKUM
V ENERGETICE

Národní průmyslové odvětví, kterým energetika bezpochyby je, vyžaduje podporu z oblasti výzkumu a vývoje. Jednou z organizací, která zastřešuje evropské aktivity v oblasti energetického výzkumu a vývoje, je aliance EERA (European Energy Research Alliance). V dnešním článku si stručně představíme mimo jiné historii, cíle a náplň činnosti tohoto zajímavého sdružení.

Co je EERA? Co je jejím cílem?

Evropská aliance pro výzkum v energetice je sdružení evropských veřejných výzkumných center a univerzit, aktivních v energetickém výzkumu, založené v roce 2008 deseti špičkovými společnostmi z různých zemí Evropské unie a financované z rozpočtu Unie. Základním cílem EERA je pomoci urychlit vývoj nových technologií v energetice prostřednictvím formulace společných výzkumných programů (tzv. joint programmes) a rovněž pod-

pořít aktivity, definované Strategickým plánem pro energetické technologie (SET-Plán). EERA se také zabývá aplikací získaných poznatků základního výzkumu do praxe a optimalizací výzkumu a vývoje. Aliance, která sídlí přímo v Bruselu, tvoří rovněž základnu vědecké komunity, reprezentující ve spolupráci s Komisí Evropskou unií při spolupráci na akcích v Asii, USA či Brazílii. V neposlední řadě by EERA měla v blízké budoucnosti hrát důležitou roli v procesu řízení financování evropského výzkumu. Základním zaměřením EERA z hlediska tematického jsou nízkouhlíkové energetické technologie.

Jaká je členská základna a struktura EERA?

Členy aliance je v současnosti 241 asociací, institutů, organizací a univerzit nejen z členských zemí Evropské unie, ale rovněž z Islandu, Turecka či Norska. Jedním z nich je dokonce americká laboratoř NREL, která je jediným mimoevropským členem sdružení. Nejvíce členů pochází z velkých evropských zemí jako je Německo, Itálie, Španělsko či

Velká Británie. Výkonný výbor, tedy rozhodující orgán EERA, tvoří členové ze sedmnácti významných institucí. Předsedou EERA je aktuálně Hervé Bernard, zástupce francouzské výzkumné aliance CEA, místopředsdkyní je Teresa Ponceová de Leão z portugalského výzkumného institutu LNEG. EERA pravidelně pořádá valné shromáždění, kterého se účastní jednak členové výkonného výboru a jednak zástupci všech dalších členů aliance. Volební právo ovšem mají pouze reprezentanti plných členů EERA.

V jakých společných programech je EERA aktivní?

Členové EERA v současnosti aktivně pracují na sedmnácti „joint“ programech v oblasti energetiky, vytvořených a schválených v souladu s prioritami obsaženými v SET-plánu. Každý program se obvykle skládá z několika dílčích podprogramů. Jak patrně z výčtu zaměření jednotlivých programů, pozornost výzkumníků pokrývá velmi široké pole témat, jako jsou pokročilé materiály a procesy pro energetickou aplikaci, bioener-

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Evropská aliance pro
výzkum v energetice

gie, zachycování a skladování uhlíku, koncentrovaná solární energie, ekonomické, environmentální a sociální dopady (E3S), energetická účinnost v průmyslových procesech, energetické skladování, integrace energetických systémů, palivové články a vodík, geotermální energie, jaderný materiál, mořská energetika, fotovoltaická solární energie, biřidlicový plyn, inteligentní města, inteligentní sítě a větrná energetika.

Jak vypadá konkrétní práce na jednotlivém programu?

Vezměme si za příklad program s tematickým zaměřením na jaderné materiály, který byl přijat v listopadu roku 2010 a je rozdělen do šesti konkrétních podprogramů. Program je primárně zaměřen na jaderná zařízení IV. generace, jako jsou rychlé reaktory s uzavřeným cyklem, které byly identifikovány jako důležitá součást nízkouhlíkové energetiky. Díky tomu se tento program jednoznačně kvalifikuje jako součást SET-plánu. Na chodu programu se různou formou podílí celkem 46 institucí (mezi nimi české Centrum výzkumu

EERA

European Energy Research Alliance

Řež). Koordinátorem jaderného výzkumu EERA je aktuálně zástupce belgického jaderného výzkumného centra SCK-CEN, který stojí v čele jedenáctičlenné správní rady tohoto programu. Součástí vedení programu je rovněž sedmnáctičlenný řídicí výbor. Dotyční členové se pak společně podílejí na projektech v rámci jednotlivých podprogramů.

Jaké je české zapojení do EERA?

Nejvýznamnější českou stopou v EERA je členství již zmíněného Centra výzkumu Řež, ve výkonném výboru aliance. Tato společnost je součástí skupiny Ústavu jaderného výzkumu Řež (ÚJV) a ve výboru aliance jej zastu-

puje paní Naděžda Witzanyová. Centrum výzkumu se nezaměřuje pouze na program jaderných materiálů, ale rovněž na problematiku zachycování a skladování uhlíku. Dalším českým členem EERA je samotný ÚJV Řež. Ústav je aktivní v programu skladování energie. V řadách EERA působí rovněž dvě pražské instituce. Prvním z nich je Fyzikální ústav Akademie věd ČR (program fotovoltaická solární energie) a druhým Institut J. Heyrovského (program AMPEA). V Praze rovněž sídlí jedna ze dvou univerzit, zapojených do výzkumu pro EERA, kterou je ČVUT (program inteligentní města). Posledním českým členem aliance je VŠB – Technická univerzita v Ostravě (program biřidlicový plyn).

Události
z energetiky**5-7. KVĚTNA 2016**

se za účasti řady zahraničních hostů uskuteční v korejské metropoli Soulu mezinárodní energetická konference ICSREE 2016. Akce je zaměřena především na oblast inženýrství v oboru trvale udržitelných zdrojů energie.

Více informací »

17-20. KVĚTNA 2016

proběhne v Petrohradu akce s názvem Energetika a Elektronika 2016. Součástí akce, na níž se bude oficiálně prezentovat rovněž Česká republika, je i čtvrtý ročník mezinárodní energetické konference RIEF-2016.

Více informací »

18-20. KVĚTNA 2016

hostí černohorská Budva šestý ročník mezinárodní konference REMOO 2016. Podtitulem akce je motto Věda a inženýrství pro spolehlivou energetiku. Součástí konference je rovněž odborný tematický workshop.

Více informací »

23-24. KVĚTNA 2016

proběhne v Alžíru energetické obchodní fórum EU – Alžírsko. Hlavními tématy této akce bude energie z obnovitelných zdrojů (OZE), energetická účinnost a zemní plyn.

Více informací »

24. KVĚTNA 2016

se v Bruselu uskuteční první ročník workshopu zaměřeného na crowdfunding projektů v oblasti OZE. O tom, jak stále oblíbenější zdroj financování připravit na míru potřebám OZE, budou pozvaní účastníci diskutovat v hotelu Silken Berlaymont.

Více informací »

30-31. KVĚTNA 2016

se v Teheránu koná již jedenáctá mezinárodní energetická konference s názvem International Energy Conference. Na akci pořádané přímo íránskou vládou vystoupí velké množství zajímavých hostů z celého světa. Konference je zaměřena na klasická energetická témata, jako jsou energetická účinnost, OZE nebo energetický export.

Více informací »

